

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 23. maijā
(OR. en)

9675/23

ESPACE 23
CFSP/PESC 754
CSDP/PSDC 405
TRANS 202

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2023. gada 23. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	8962/23
Temats:	Taisnīga un ilgtspējīga kosmosa izmantošana –Padomes secinājumi (apstiprināti 2023. gada 23. maijā)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par taisnīgu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu, ko Padome pieņēma 3949. sanāksmē 2023. gada 23. maijā.

Padomes secinājumi par taisnīgu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- A. Padomes 2022. gada 10. jūnija secinājumus par ES pieeju kosmosa satiksmes pārvaldībai ¹, kuros ierosināts Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2022. gada 15. februāra kopīgajā paziņojumā "ES pieeja kosmosa satiksmes pārvaldībai – ES ieguldījums globālas problēmas risināšanā" ² minēto kosmosa satiksmes pārvaldības (*STM*) darba definīciju izmantot kā pamatu ES līmenī notiekošajam darbam un priekšdarbiem ES devumam starptautiskajās diskusijās;
- B. prezidentvalsts 2021. gada 4. novembra ziņojumu par *STM* ³, kas ir pagrieziena punkts Padomes apstiprinātajā ceļvedī, kurā uzsvērtā vajadzība izstrādāt ES pieeju *STM*, respektējot dalībvalstu kompetenci un to nodomu saglabāt savu atbildību par *STM* noteikumu izstrādi, pārraudzību un izpildi atbilstoši Līgumam par Eiropas Savienības darbību;
- C. ES kopīgo ieguldījumu, īstenojot ANO Kosmosa miermīlīgas izmantošanas komitejas pamatnostādnes par kosmosā veikto darbību ilgtermiņa ilgtspēju ⁴;

¹ 10071/22.

² JOIN(2022) 4.

³ 13407/21 + COR1.

⁴ Dokuments A/AC.105/C.1/2023/CRP.12, pieejams:

https://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2023/aac_105c_12023crp/aac_105c_12023crp_12_0_html/AC105_C1_2023_CRP12E.pdf.

1. ATZĪST, ka kosmos ir globāls kopresurss, ko visas valstis var brīvi izpētīt un izmantot bez jebkādas diskriminācijas, pamatojoties uz vienlīdzību un saskaņā ar starptautiskajām tiesībām ⁵; un UZSVER tiesības uz brīvu, taisnīgu un miermīlīgu kosmosa izmantošanu un piekļuvi tam visu tautu labā neatkarīgi no viņu ekonomiskās vai zinātniskās attīstības pakāpes vai kosmosa spēju līmeņa; UZSVER, ka taisnīgai un ilgtspējīgai kosmosa izmantošanai būtu jāatbilst šībrīža vajadzībām, neapdraudot nākamo paaudžu spēju apmierināt savas vajadzības;
2. ATZĪST, ka kosmosa tehnoloģijas, dati un pakalpojumi ir kļuvuši neaizstājami eiropiešu ikdienas dzīvē un tādējādi arī tehnoloģiju attīstības un inovācijas virzītājspēkos, radot darba iespējas un ekonomikas izaugsmi, palielinot Eiropas konkurētspēju, atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos, aizsargājot ES un tās iedzīvotājus un uzlabojot ES noturību un drošību;
3. ATZĪST, ka īpašas satelītu orbītas, jo īpaši zemas Zemes orbītas (*LEO*), strauji kļūst par pārslogotu un bīstamu zonu, jo palielinās tādu kosmisko objektu, piemēram, atlūzu un satelītu, tostarp nemanēvrējamu, daudzums, kas orbītā riņķo ļoti lielā ātrumā, tādējādi apdraudot pašreizējās un turpmākās iespējas izmantot kosmosu un piekļūt tam; ATGĀDINA, ka līdz šim nepieredzētais objektu skaits kosmosā strauji pieaug un tieši apdraud drošu un ilgtspējīgu kosmisko satiksmi un kosmosā veiktas darbības; UZSVER, ka pašreizējos apstākļos turpmākās ar kosmosu saistītās darbības vēl vairāk palielinās atlūzu daudzumu; un ATZĪMĒ, cik svarīgas ir satelītizsekošanas un kosmisko atlūzu uzraudzības un sadursmju novēršanas spējas, kā arī droša piekļuve kosmosam un atgriešana no tā;
4. AICINA dalībvalstis un Komisiju veicināt seku mazināšanas pasākumu īstenošanu, lai samazinātu kosmisko atlūzu daudzumu nākotnē un veicinātu atlūzu sanācības pētniecības darbības nolūkā pārvaldīt esošo atlūzu daudzumu, vienlaikus uzlabojot Eiropas konkurētspēju;

⁵ Jo īpaši 1967. gada 27. janvāra Līgums par valstu darbības principiem kosmosa, tostarp Mēness un citu debess ķermeņu, izpētē un izmantošanā.

5. APSTIPRINA, ka tādi faktori kā drošums, drošība un ilgtspēja ir būtiski, lai panāktu taisnīgu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu; ATKĀRTOTI UZSVER ES pieejas attiecībā uz *STM* potenciālu un nozīmi saskaņā ar Padomes secinājumiem par ES pieeju *STM*; ATZINĪGI VĒRTĒ spēju stiprināšanu, ko sniedz ES *SST* konsorcijs un jaunizveidotā ES *SST* partnerība sadarbībā ar ES Kosmosa programmas aģentūru, kā arī tādas iniciatīvas kā globāla līmeņa sadarbība, kuras mērķis ir nodrošināt drošu, neapdraudētu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu;
6. MUDINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar Augsto pārstāvi izpētīt prasības, lai nodrošinātu drošas, neapdraudētas un ilgtspējīgas darbības kosmosā, attiecīgā gadījumā ņemot vērā drošības un aizsardzības aspektus, kas jāievēro visiem satelītpakalpojumu sniedzējiem, kuri piedāvā pakalpojumus ES un tās iedzīvotājiem, vienlaikus uzlabojot Eiropas konkurētspēju, tostarp apmainoties ar paraugpraksi starp dalībvalstīm un veicot spēju veidošanas pasākumus;
7. AICINA Komisiju apmainīties viedokļiem ar dalībvalstīm un izpētīt stimulu pasākumus, lai mudinātu satelītu pakalpojumu sniedzējus izmantot juridiski nesaistošus instrumentus, kas valsts vai starptautiskā līmenī izstrādāti, lai veicinātu ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu;
8. AICINA dalībvalstis un Komisiju apmainīties ar paraugpraksi attiecībā uz palaišanas licencēšanu, drošības procedūrām un pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt kosmosa ilgtspējīgu izmantošanu saskaņā ar valstu tiesību aktiem kosmosa jomā, lai izveidotu konsekventas pieejas starp ES dalībvalstīm, tostarp izmantojot rīkkopu, kas paredzēta kopīgajā paziņojumā "ES pieeja kosmosa satiksmes pārvaldībai – ES ieguldījums globālas problēmas risinājumā";

9. ATZĪST, ka ir jāņem vērā ietekme, ko rada gaismas piesārņojums un elektromagnētiskie traucējumi, jo īpaši satelītu konstelācijas, un jāievieš ietekmes mazināšanas pasākumi, lai līdz minimumam samazinātu negatīvo ietekmi uz pasaulē notiekošajiem astronomiskajiem novērojumiem un pētniecību; PAUŽ GANDARĪJUMU par centieniem, ko šajā saistībā veikusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Kosmosa miermīlīgas izmantošanas komiteja (*UN COPUOS*);
10. ATZĪST kosmosa laikapstākļu apdraudējuma risku kosmosa infrastruktūrai un pakalpojumiem, kā arī kritiskajai zemes infrastruktūrai; un MUDINA Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm un Eiropas Kosmosa aģentūru turpināt attīstīt Kosmosa regulā paredzētos kosmisko laikapstākļu pakalpojumus;
11. UZSVER, ka frekvences, ko izmanto ar kosmosu saistītos pakalpojumos un kosmosa darbībās, ir ierobežots dabas resurss, un tās ir jāizmanto racionāli, efektīvi un ekonomiski; un MUDINA dalībvalstis pārvaldīt frekvenču licencēšanu, lai atbalstītu taisnīgu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu;
12. AICINA dalībvalstis un Komisiju turpināt īstenot 21 brīvprātīgo pamatnostādni par kosmosā veikto darbību ilgtermiņa ilgtspēju; MUDINA Komisiju un Augsto pārstāvi kopā ar dalībvalstīm īstenot saskaņotu un koordinētu pieeju attiecībā uz to, kā panākt šo pamatnostādņu efektīvu īstenošanu, tostarp ES kosmosa programmā un respektējot dalībvalstu kompetenci, lai panāktu ilgtspējīgu Eiropas pieeju ilgtermiņā; Jo īpaši UZSKATA, ka būtu atkārtoti jāizvērtē pašreizējā prasība par satelītu drošu dezekspluatāciju 25 gadus pēc to ekspluatācijas beigām; un AICINA Komisiju nākt klajā ar ierosinājumiem par prasībām, kas dalībvalstīm jāapspiež, lai panāktu ilgtspējību, un ko dalībvalstis un Eiropas Ārējās darbības dienests attiecīgā gadījumā varētu darīt zināmas attiecīgos starptautiskos forumos;

13. MUDINA Komisiju veikt nepieciešamos pasākumus, lai Savienība vajadzības gadījumā deklarētu, ka ES akceptē tiesības un pienākumus, kas noteikti Glābšanas nolīgumā, Konvencijā par kosmosa objektu nodarīto kaitējumu un Reģistrācijas konvencijā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumiem un konvencijām par kosmosu;
 14. AICINA Komisiju un dalībvalstis saskaņā ar *UN COPUOS* un tās apakškomitejās veikto darbu censties panākt, lai visā pasaulē tiktu īstenotas pamatnostādnes, kuru ievērošana garantētu drošu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu; un ATZĪST, ka daudzpusējā līmenī ir jāturpina veicināt kosmosa drošuma, drošības un ilgtspējas saglabāšanu.
-